

Pílanický občasník

č. 1 /2015

ročník IV. - rok 2015

www.obecpila.sk

samostatne nepredajné

**DEDINA ROKA
AKO ŠKÔLKA DOSTALA NOVÉ ŠATY
NÁUČNÝ CHODNÍK
Z KRONIKY...**

DEDINA ROKA

Začiatkom roka k nám prichádzali výzvy na zapojenie sa do súťaže DEDINA ROKA. Váhali, či sa do projektu zapojiť. Keď nás však opätovne mailom vyzvali, sme niečo v dedine vybudovali, napokon sme sa prihlásili. Je pravdou, že v rámci obecnej prezentácie sme to tak trošku i ľutovali, ale napokon bez problémov.

Po vyplnení rozsiahleho dotazníka z viacerých oblastí nasledovala prezentácia. Privítali sme ich v osvetovej besede, pohostili ako sa patrí a pripravili sme našej obci. Motívom celej našej prezentácie bol fakt, že sa nám po prvý raz postaví na nohy a množstvo projektov sme realizovali vo vlastnej réžii, sponzorsky a s nadšením miestnych.

Po prezentácii sme našu hodnotiacu komisiu pozvali na prechádzku po obci, kde sme im v teréne reprodukovali aspoň časť zo spomínaných projektov. Záverom bola komisia pozvaná na obed do Kamennej pivnice u Kočiškových, ktorého súčasťou bol aj kultúrny program. O príjemnú atmosféru sa

postaral komorný koncert v podaní súrodencov Petrášových a keďže sme vo vinárskom kraji, samozrejme nechýbala ani ochutnávka vín.

Po určitej dobe sme boli vyzvaní k dodatočnému spacovaniu množstva fotografií a textov pre celoslovenskú hodnotiacu komisiu. A naše úsilie nebolo márne. Napokon sme sa dozvedeli, že obec Píla získala MIMORIADNU CENU: ocenenie „*Za výnimočnú aktivizáciu ľudského potenciálu pri všestrannom rozvoji obce poprirodnej katastrofe*“. Podrobnosti o tomto výnimočnom úspechu vám prinesieme nabudúce :-)

OTVORENIE OBORY BIELA SKALA

Akosi sme si už zvykli na ploty za humnami našej malebnej obce. Kedysi zriadené ako chovné zvernice dnes bez žiadneho vyššieho účelu obmedzujú náš pohyb smerom do lesa. Či už ide o hubárov, turistov, cyklistov, vždy je to prekážka, ktorá bráni vo voľnom pohybe nás občanov, často potomkov ľudí, ktorí tieto hory sadili, starali sa o ne, či priamo potomkov huncokárskych rodín spätých s horami. Už dávnejšie badať iniciatívu zopár jednotlivcov o sprístupnenie týchto dnes už ani nie zvernic, skôr oplotení bez vážnejšieho významu. V súčasnej dobe rokujeme s Lesmi SR o možnostiach sprístupnenia týchto lesov pre verejnosť. Predstava je taká, aby sa umožnilo pri každej bráne voľne vstúpiť do obory, trebárs cez samozatvárateľnú bránku pre peších či cyklistov. Verím, že túto iniciatívu uvítajú viacerí a spoločne sa nám podarí skvalitniť život v našom regióne.

DOTÁCIA BSK

Bratislavský
samosprávny
kraj

Aj v tomto roku sa naša obec zapojila do grantového kola dotácií Bratislavského samosprávneho kraja na materské školy. Žiadali sme 5 000,-€ na zateplenie MŠ a výmenu čistiarne odpadových vôd. Schválili nám 4 000,- €, takže môžeme byť naozaj spokojní. Škoda len, že cenové ponuky sa pohybovali v iných reláciách, ako boli naše skromné odhady. ČOV na potrebné parametre vychádzala na 3 600 € aj s 20 % zľavou. Ceny zateplenia sa pohybovali vysoko nad 4 000,- €, ale keďže OZ schválilo spolufinancovanie na úrovni 1 000,-€, celkovo sme mali dispozíciu 5 000,- €. Na tejto sume sa nám napokon podarilo dohodnúť s firmou s najlacnejšou ponukou i keď ich pôvodná ponuka bola 5 950,- €. Deti už sa tešia na krajšiu fasádu a my na úrade sa tešíme na nižšie faktúry za plyn.

PROJEKT Bratislavskej vodárenskej spoločnosti

Budú to 2 roky, čo sme 23. 11. 2015 ostali mnohí v šoku z hromadného úhynu pstruhov v našom potoku. Aj

keď policajné vyšetrowanie skončilo v slepej uličke, keďže nemožno v slovenskom právnom systéme stíhať právnickú osobu, zavinenia fyzickej osobe sa nepodarilo preukázať. Keďže všetky indície sa zbíhali k činnosti BVS, a. s., starosta obce Radovan Mičunek dlhodobo rokovoval s riaditeľom, ako túto nepríjemnú škvrnu na povesti nášho dodávateľa vody napraviť. V tomto roku sa konečne podarilo. Z nadácie BVS sme získali grant na oživenie života v našej Gidre v hodnote 3 000,-€. Plán, ako naložiť s prostriedkami je približne takýto: zarybníť potok, urobiť rozbory studničky a žlábkú, osadiť informačnú tabuľu o projekte s informáciou o pstruhovi. Bližšie informácie ako celý projekt napokon dopadol, nájdete v najbližšom čísle.

DOVOZ STRAVY PRE MŠ

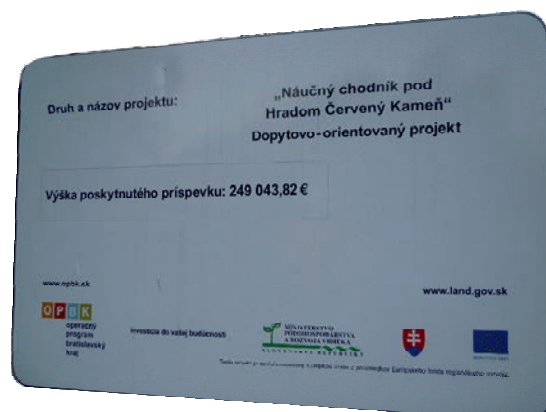
Otvorením materskej školy bolo treba riešiť i stravovanie. Keďže varenie by si vyžadovalo perfektne zariadenú kuchyňu za niekoľko desiatok tisíc eur, jednoduchšie je jedlo dovážať z existujúcej školskej vývarovne. Voľba padla na Častú, resp. školskú jedáleň pri ZŠ s MŠ Častá. Trištvrte roka sa o dovoz postaral najmä starosta. Poďakovanie však patrí aj iným, ktorí sa taktiež pričínili. Začiatkom tohto roka sme začali intenzívne pracovať na získaní automobilu od štátu. V ponuke boli KIE aj Škodovky, napokon sa nám ušiel Renault Kangoo, rok výroby 2000. Sme vďační aj zaň. Auto sa javí cekom zachovalé a keď sa nám podarí opraviť z času na čas štrajkujúcu elektroniku pri štartovaní, bude všetko ako má byť. Tak už len veľa šťastných kilometrov. Keďže teraz dovážame každý deň stravu vlastným autom, črtá sa tu aj možnosť pre seniorov, ktorí by mali záujem o dovoz stravy, či už zo školskej jedálne, alebo z reštaurácie od Schwartzov.

Napriek zime sa v tomto roku uskutočnila tak dho očakávaná stavba náučného chodníka. Realizátor si trúfal budovať i v neľahkých poveternostných podmienkach, ale keďže sa termíny neúprosne blížili, neboli sme proti. S malou prestávkou kvôli snehu sa nakoniec dielo podarilo včas dokončiť. Rovnako včas sme museli realizovať všetky administratívne kroky zo strany

obce. Nasledovali monitorovacie správy, žiadosti o platbu, záverečné správy a žiadosti a napokon kolaudácia, kontrola na mieste a dlhé čakanie na preplatenie financií. K tomu sa súčasne pridalo vybavovanie preklenovacieho úveru a úveru na dofinacovanie. Našťastie sa všetko podarilo, úver sa stihol vybaviť na poslednú chvíľu, peniažky poslali takmer všetky, ako mali a my sme zaplatili dodávateľovi všetko, čo bolo treba. Z pohľadu manažmentu a finančného riadenia môžeme smelo označiť tento projekt ako úspešný príbeh

s dobrým koncom. Až na pár smoliarov, ktorí si na ostrých obrubníkoch rozrazili pneumatiky, veríme, že náučný chodník sa stane určitou dominantou obce s pridanou hodnotou, ktorou sú informácie či fotografie z našej histórie. V každom prípade príspevok k bezpečnosti peších v našej obci je nesporný. Zostáva pred nami už len úloha dokončenia lávky cez Gidru pri prvom moste na rázcestí, avšak keďže sa snažíme ušetriť čo najviac peňazí z obecného rozpočtu, práce sa predlžujú hlavne z dôvodu hľadania lacnejšieho variantu pri potrebe zachovania dostatočnej kvality.

OZ MALOKARPATSKÝ REGIÓN

Spojme sily pre rozvoj nášho regiónu. Zrealizujme dobré nápady pre lepší život na vidieku.

OZ Malokarpatský región je občianske združenie, ktoré vzniklo v októbri 2014. Združuje mestá a obce, podnikateľov, mimovládne organizácie a fyzické osoby z katastrálneho územia miest Modra a Svätý Jur a obcí Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Chorvátsky Grob, Jablonec, Píla, Slovenský Grob, Šenkvice, Štefanová, Viničné, Vinosady, Vištuk.

Rozvoj regiónu je našou prioritou

Spojili sme sa, aby sme zrealizovali projekty a myšlienky, ktoré majú obyvatelia regiónu. Aby sa dali projekty zrealizovať, poväčšine chýba jedna podstatná vec

– financie. Občianske združenie je cesta, ako tieto prostriedky získať. V minulosti mestá a obce v Bratislavskom kraji nemali možnosť takto čerpať finančné prostriedky. Súčasné programové obdobie však prináša príležitosť aj pre nás. Inšpirovať sa môžeme ostatnými regiónmi Slovenska. Investície do poľnohospodárstva, vinárstva a vinohradníctva, vybudované alebo zrekonštruované športové plochy, sprístupnené vyhliadkové veže, propagácia regiónu cez regionálne značky a produkty, podpora cestovného ruchu prostredníctvom autentických lokálnych podujatí. To všetko vytvára pracovné príležitosti, podporuje zamestnanosť a prosperitu pre podnikateľov a obyvateľov v regióne. Prostredníctvom OZ Malokarpatský región sa otvára priestor pre ľudí, ktorí majú dobré nápady aktívne sa podieľať na formovaní prostredia, v ktorom žijú a pracujú.

Ako funguje OZ Malokarpatský región
Združenie je

založené na princípoch miestneho partnerstva za účelom podpory a rozvoja vidieckeho regiónu. Ide o spojenie občanov, mimovládnych organizácií, podnikateľov a verejnej správy (miest a obcí), ktorí spolupracujú na rozvoji územia a pri získavaní finančných prostriedkov z EÚ a z národných programov pre svoj región.

OZ Malokarpatský región má ambíciu v najbližšom období získať štatút MAS (Miestna akčná skupina), čo oprávňuje subjekty v území čerpať finančné prostriedky z uvedených zdrojov.

Úlohou MAS je následne koordinovať rozvoj územia vytvorením integrovanej stratégie rozvoja územia s ohľadom na miestne potreby a potenciál. Na základe vypracovanej stratégie potom MAS vyhlasuje, posudzuje a vyberá jednotlivé typy aktivít a projektov. Následne zabezpečuje financovanie z uvedených zdrojov. Žiadosti o financovanie projektov a aktivít môžu podávať organizácie, podnikatelia, samosprávy pôsobiace v meste alebo obci, ktorá je rozhodnutím zastupiteľstva členom OZ MR.

OZ Malokarpatský región v číslach

Počet miest a obcí v území: 16
Počet obyvateľov v území: 41 202
Rozloha územia: 302,5 km²
Počet členov združenia: 40
Z toho verejný sektor: 16
Súkromný sektor: 12
Neziskové organizácie a fyzické osoby: 12

AKO ŠKÔLKA DOSTALA NOVÉ ŠATY

V jednej malej krásnej dedinke bola raz jedna škôlka. Tí, ktorí ju poznali, volali ju bývalá škôlka. Tento malý domček pre deti však jedného dňa veľmi zosmutnel, lebo doň prestali chodiť deti. A tak škôlka žialila a chátrala, jej steny šediveli a cez okná už skoro nebolo vidno. Neďaleko nej bol park. Vždy keď počula, ako sa v ňom hrajú deti, bolo jej do plaču.

Raz v piatok do škôlky vstúpili nejakí ľudia a ju to veľmi potešilo. Keď však počula: „Túto stenu zbúrame. Okná vymeníme a kabinet premiestnime!“, začala sa báť. To ešte nevedela, čo ju čaká v pondelok. Nastal veľký zhon. Všade bolo veľa ľudí a z každej strany do nej niekto štuchal. Vyzeralo to tu ako v mravenisku. Avšak všetci, čo tam boli, usilovne pracovali. Škôlka niektorých z nich poznala. Boli to oteckovia detí, ktoré sa hrávali v parku. Niektorí jej menili okná, iní dali novú strechu, ďalší prerábali steny a robili rozvody v novej umyvární. Keby ste videli tie malé záchodíky a umývadlá. Na všetkých bol nakreslený lúčny koník. Škôlke sa veľmi páčili. Celá nadšená bola aj vtedy, keď oteckov vystriedali mamičky a všetko vyumývali a vyvoňali.

Za krátky čas sa škôlka veľmi zmenila. Jej steny opäť žiarili nádhernými farbami, cez okná sa dalo zase pozerieť a dokonca sem priviezli aj nový nábytok. To ste mali vidieť tú krásu. Zo škôlky sa stala krásavica najväčšia v okolí. Ale aj tak jej stále niečo chýbalo. Cítila sa akási sama. Všetko sa však zmenilo 2. septembra, keď sem prišli deti a ich očka žiarili šťastím. Až teraz sa škôlka cítila dôležitá a využitá. A my všetci dúfame, že jej to dlho vydrží.

foto: archív OÚ, internet

HVIEZDIČKOVÝ KARNEVAL

„Fašiangy, Turíce, Veľká noc ide, kto nemá slaniny zima mu bude...“

Tento známy úryvok jednej z najrozšírenejších fašiangových piesní v nás iste evokuje predstavu zábavy, organizovania zabíjačiek, svadieb a karnevalov. A veruže nebolo tomu na fašiangy inak ani u nás v Píle. Ako by to predsa vyzeralo, keby sme si tieto sviatky nepripomenuli? Prelom medzi zimným a jarným obdobím sa tradične slávil maškarným plesom a núdzou o zábavu nebola ani náhodou. Maškarný ples bol 14. februára 2015 a niesol sa v znamení hviezdíčiek. Tým nemyslíme iba radosťou žiariace detské tváre, ale i výzdobu, ktorá dodala celému plesu čarovnú atmosféru. Čo nás však netešilo, bola úradujúca chrípková vlna. To sa odrazilo na nižšom počte zúčastnených masiek. Ale nič to! Napokon sa na parkete vyšantilo 22 detičiek v podobe motýlikov, šašov, kovbojov, kuchárov, čajrodejníc, princezien a mnohých ďalších. V krásnom šate sa prišli predstaviť masky nielen z našej obce, ale aj detičky, ktoré navštívili dedkov či babičky.

Podporiť ich prišli, samozrejme, rodičia, staré mamy, tetky, ujovia a aj dospeláci v prestrojení. Niektorí z nich neotálali a pridali sa k deťom do tanca. Dokonca i náš pán starosta išiel príkladom. Ten nás na začiatku karnevalu privítal milým slovom a otvoril tak voľnú zábavu. Jej ďalšie vedenie si pod krídla neskôr vzali

poslankyňa Zuzana Vaňková a animátorka v prestrojení Šaša. Tie s pomocou Hanky a Patrika Petrášových rozдали maskám nielen balóny, ale i bohatú tombolu. Na karnevale nechýbalo ani občerstvenie. Jeho obsluhu zabezpečovala Marta Koleková, za čo jej patrí naša veľká vďaka. Do tanca nám už tradične hral poslanec Filip Pudmarčík a pomocnú ruku pri výzdobe osvetovej besedy priložili k dielu nielen ostatní členovia obecného zastupiteľstva, ale i mamičky, detičky a ďalší dobrovoľníci. Všetkým spomínaným, ale aj tým, ktorí prispeli krásnymi cenami do karnevalovej tomboly, patrí naše obrovské ĎAKUJEM! Iba vďaka vám sa nám podarila vyčariť spomínaná úžasná atmosféra a úsmevy na tvárach našich a vašich ratolestí. Už teraz sa tešíme na opätovnú spoluprácu a ďalšie fašiangové plesanie :)

IHRISKO Z POHLĀDU MLĀDEŽE

Iste nie je pre Píľanov tajomstvom, že k športovo-zábavným aktivitám nám v obci slúži nielen osvetová beseda a parčík pod jabloňou, ale i viacúčelové ihrisko. Jeho športové využitie je naozaj rôznorodé a je určené pre všetky vekové kategórie. Či už sa naň prídu vyšantiť deti, dobiť energiou dospelí alebo dorast, každý si tu nájde „svoje“. To, ako ho vníma práve dopievajúca mládež, nám už v rozhovore priblížil šestnásťročný Píľan **Patrik Kolek**. Tento mladý športovec sa aktívne venuje futbalu a u našich susedov hrá za Dubovský dorast. Za jeho čas vyhradený rozhovoru a ochotu podeliť sa s nami o skúsenosti mu veľmi pekne ďakujeme.

Ako často a koľko spoluhráčov v priemere sa zvykne stretávať na ihrisku v Píle?

Keď sme boli menší, trávili sme tam celé dni a chodili sme tam všetky deti. Bývalo nás tam spolu aj 10 či 15.

Hrávate na ihrisku iba futbal alebo rôzne športy, napríklad basketbal, tenis či iný šport?

Dokážeme tam hrať všetko... Ale väčšinou hráme futbal, pretože nás to tam veľmi baví. Ale sem tam si zahráme aj ten basketbal a často v lete sme si natiahli sieť a hrávali nohejbal. Na tom ihrisku sa dá hrať prakticky každý loptový šport :-)

Ty ako skúsený hráč, ak môžeš porovnať hru na klasickom trávnom ihrisku a našom ihrisku s povrchom „tartan“, v čom vidíš výhody alebo nevýhody? V prípade, že je po dlhšom daždi, je tartanový povrch lepší ako klasická tráva?

Tartan má obrovskú výhodu v tom, že sa nešmýka. A keď prší, tak tam nestojí voda, pretože trávnik sa často podmočí a ide po ňom ťažko lopta! Nevýhoda je, že sa často zničia lopty.

Všimli ste si v partii, že je na ihrisku zavedené nové osvetlenie? Využívate ho vo večerných hodinách, príp. oceňujete túto možnosť hrania aj za tmy?

Je to pre nás obrovská výhoda hlavne v zime, keďže chodíme zo školy už aj potme a radi si ideme zakopať napríklad aj o 20. hod. Toto je úžasná vec hlavne pre starších chalanov.

Čo sa tebe či hráčom v partii na našom ihrisku v Píle páči, aké má výhody? Naopak, čo by si ty alebo tvoji kamaráti prijali ako pozitívnu zmenu?

Veľká výhoda na rozdiel od ostatných umelých ihrísk je, že sú aj na bokoch siete, takže nám lopta stále neuniká. Taktiež ostatné ihriská majú problém s umelou trávou, tá tráva nejde vyprať z oblečenia a naše ihrisko skoro vôbec nezafarbí! Jedinou chybou je, že na krajných sieťach chýbajú gummy a lopta tadiaľ často unikne. Tie gummy tam boli, ale potom zmizli.

OBEČNÁ KRONIKA

(doslovný prepis bez úpravy)

...pokračovanie

Lesy

Lesy, obkľučujúce obec patria nadácii Jána Pálfyho a nesie úradný titul „Nadačný veľkostatok v Častej“. Je to les zväčša miešanej dreviny a je hojne využívaný. Dorába sa zväčša palivo a v poslednej dobe i guľatina. V poslednej dobe sa hodne zalesňuje, zvlášť dosiaľ nevyužívané plochy.

Nadačný veľkostatok má svoju správu v Častej a Pálfyho statok má zasa správu na hrade.

Kvetenstvo je tu typické Malokarpatské.

Zo zveriny sa nachádza vysoká, srnčia a čierna, zajac, líška a muflon. Počet zveriny je normálny. Keďže les nepatrí do katastru obce, nebudem o ňom podrobnejšie opisovať.

Podnebie

Podnebie neukazuje odlišnosť od normálneho. Iba prúdenie vzduchu je intenzívnejšie následkom dlhej a uzavretej polohy.

Poľné hospod.

Pozemky patriace tunajšiemu obyvateľstvu ležia výlučne v katastru obce Častá, Dubová a Pudmerice. Sú to zväčša oráčina, menej lúk a ovocných sádov. Tieto sa v poslednej dobe preneňujú na vinice. Bonita pôdy sa odhaduje číslom 6 – 10. Produkujú sa obiliny, najmenej však ovos a hojne okopaniny. Málo sa pestuje krma, čo má neblahý vliv na chov dobytky.

Prídomné záhradky sú malé a nestačia na obživu zeleniny pre rodiny.

Ovocie sa darí dobré, není však pestované v tej miere, aby mohlo poskytnúť značný zisk, alebo aspoň na dostatok pre domácu potrebu.

Chov dobytky

Chov dobytky je nedostatočný. Počet všetkého rožného statku je asi 40 kusov chov není prevádzaný odborne. Plemenný chov sa neprevádza. Maštálne nevyhovujú ani výstavbou ani udrzovaním. Chov kôz je rozšírený. Ošípané sa chovajú tiež, ale časté nákazy mnohých odrádzajú od chovu. Koní je asi 5 párov.

Svetová vojna (prvá – pozn. prepisovateľky)

Svetová vojna i tu občanov nečakane zastihla. Mobilizačné plagáty a bubon vyvolali veľký rozruch a nastalo lúčenie. Očakávalo sa, že vojna potrvá iba niekoľko týždňov, najviac do zimy a to bolo mnohým útechou, v čom sa však sklamali. Vo svetovej vojne padli: Felix Sasko, Pavol Moravčík, Rudolf Sasko, Alex. Kottal a Pavol Vybíral.

V zajatí boli: Lenhart Herchel, Jozef Lenner st., Štefan Uváček, Ján Šikula, Ignác Bátovič, Michal Mičunek a Ambroz Prutkaj. Prevrat zastihol i tunajšiu obec skoro zničenú útrapami vojny, ale i radostnejšie zapôsobil prevrat a to preto, že svitá mier a sloboda. Nedostatok a drahota ešte dlho trvala a konsolidácia len pozvoľne nastáva. Roky 1926 – 1929 byly rokmi konjunktúry zárobkovej. Zárobky byly dobré a ukazoval sa istý blahobyť a spokojnosť, no však nie dlho. V roku 1930 nastáva kríza, ktorá u nás dosiaľ neznáma ako nezamestnanosť sa však udomácnila. Kultúrna činnosť tej doby rovná sa nule.

Hrad Červený Kameň

Ako sused a to veľmi blízky a z dôvodu veľkého styku občianstva s hradom som nútený zaznamenať aspoň krátky výťah dejín hradu Červený Kameň.

Hrad Červený Kameň postavený bol roku 1230 z rozkazu kráľovnej Konštancie, manželky

Přemysla Otakara. Hrad dosť často menil svojich majiteľov a byly časy, že bol vlastníctvom i dvoch majiteľov. A jednu polovinu vlastnil i Matúš Čák Trenčiansky, ktorý ju kúpil za 200 mariek. V roku 1536 bol hrad majetkom Antona Fuggera, ktorému kráľ Ferdinand I. udelil právo rozsudku smrti. Kde býval panský kat, ten dom stojí podnes na „Hoštákokoch“. V roku 1592 odkúpil po častiach od rodiny Fuggerovej Mikuláš Pálffy, ktorý mal za ženu Máriu Fuggerovú. Neskoršie obsadili hrad povstalci Tökölyiho, ale za krátko ho museli opustiť. V roku 1705 napadlo hrad vojsko Rákoczyho a podarilo sa im dobyť prvé dve nádvoría, zapáliť strechu hradu, ale vlastní hrad nedobyl. V roku 1759 veľká časť hradu vyhorela, ktorú tehďajší majiteľ Rudolf Pálffy dal opraviť. Hrad už potom ostal až do dnešného dňa majetkom rodu Pálffyovcov.

Povešť o hrade hovorí, že pôvodne začali stavať hrad na susednom vrchu „Kukla“, ale čo vo dne vystavili, to v noci tajní obri preniesli na terajšie miesto.

V hrade vidíme ohromné pivnice, ktoré slúžili v prvom rade za skladišťa potravín, tiež však i ako väznice a mučiarne. Tu boli väznení mnohí veľkí zločinci, medzi nimi i Roža Šandor, o čom sú v archíve dôkazy. Pivnice mali viacej tajných chodieb, z ktorých sú už len stopy zachované. Ďalej uvidíte peknú sbierku starých zbraní, zvláštne árešty pre vojsko, kasárne, bývalú vojenskú kuchyňu, umelecko vyzdobené sály a podobné. Konečne vystúpime na hradné bašty, odkiaľ bol hrad bránený a odkiaľ sa nám naskytne krásny výhľad do okolia.

Tolko sa mi podarilo zistiť z dejín obce od najstaršia do roku 1938.

Teraz prídu roky počnúc 1938, ktoré budú zachytávať momenty slovenského prevratu, revolúcie a národného socializmu.

1938

Najslávnejší rok slovenských dejín zrkadlí svoje udalosti i v malej a chudobnej Píle. Mobilizácia v roku 1938 rozrušila obyvateľstvo, ktoré bolo zvyklé žiť pokojným tichým životom. Narukovalo ich hodne, ale všetci sa šťastne vrátili. 6. október rozjaril kde – koho a veselou myšliou vítal každú slovenskú autonómiu. Povrávalo sa všeličo, boli pochybovači, boli i oduševnelci. 14. marec však utvrdil každého Píľana. Obyvateľstvo sa zúčastňovalo v Bratislave všetkých väčších udalostí ako manifestačných pochodov vyhlásenia Slovenskej samostatnosti.

V Píle sa zvonilo, nálada bujará, gardisti, ktorých veliteľom sa stal Štefan Števík sa schádzajú. Píľania s radosťou prijali zvešť o osamostatnení. Miestnym správcom školy bol Karol Vendelín, ktorý obliekol nemecké rúcho, stal sa Nemcom a teda nemohol byť na prospech Slovákom v Píle. Celý rok 1938 plynie v radosť a v očakávaní prísť majúcich dní. Rok sa ku koncu chýli, obyvateľstvo pracuje si pri svojom každodennom povolaní ďalej.

1939

Ako rok predchádzajúci i rok 1939 prináša zvraty, novoty i prekvapenia u nášho obyvateľstva. Sídlenie sa prvého slovenského snemu, ale i rukovačka. Naši obyvatelia ťažko snášajú mobilizácie, lebo žijú z práce dvoch rúk

otca v horách, a keď tento narukuje, ťažko si počína žena v horách. Ale rukovalo sa. Síce o niečo radostnejšie ako za uplynulej éry, ale predsa len nerád. No neboli tam dlho a vrátili sa všetci. Obyvateľstvo v Píle sa už treští, už jesto hodne Nemcov, hoci za Česko-Slovenska nebolo ani jedného. Organizujú sa a tvoria Deutsche Partei v Píle vodcom ktorých sa stáva Kschill.

Už Píla nie je tak tichá, tak pokojná, lebo sa už niektorí obyvatelia vlivom politických udalostí nemôžu vpratať do kože. Hoci Hlinkova garda už jestvuje, miestna organizácia HSL'S ešte vždy tape udusená ako prv. Doteraz celá organizácia má 4 členov. Obyvateľstvo nebolo a není vôbec duševne krmené. Nemal kto.

1940

No predsa sa však školské pomery vyriešili a na Pílu za správcu školy bol ustanovený pisateľ kroniky, ktorý si tu na Píľach dal poslovenčiť priezvisko zo Szentandrassy na Stranský. Od vtedy sa zrenovovala organizácia HSL'S ktorej sa menovaný stal tajomníkom, že organizácia dnes počíta 50 členov. Kultúrny život prevádzaný školou, Stranou, Samovzdelávacím krúžkom, ktorý sa vteliť do Strany, ďalej Miestnou osvetovou komisiou, divadlami, schôdzami a prednáškami pretvára sa dnešný život obyvateľstva.

Nemecká škola

V ten rok pričinením bývalého správcu Vendelína zriadila sa nemecká škola s 15 školskými deťmi. Správcom sa stal Matej Groftschik z Huncoviec od Kežmarku.

Slovenská škola síce nestratila moc detí, lebo zo slovenskej školy do nemeckej prešli len títo žiaci:

A s c h e n g e s c h w a n d t n e r M i l a n ,
Aschengeschwandtner Franc, Mila a Jula
Nitschneiderová, Žofia Veverková, Mária
Weisová, Irma Kernová. Ostatné deti do nemeckej školy boly dodané z nemeckej školy z Piesku.

Pomer medzi Nemcami a Slovákami zpočiatku nebol dosť priateľský, ale teraz je už priateľský.

1941

Rok 1941 prechádza už v tichosti a akosi viacmenej nedostatku ako vi vojnovom čase. Obecný starosta doteraz Karol Kaštyl, prestáva byť a stáva sa vládnym komisárom, Lenhart Herchel', ktorý je i predsedom HSL'S.

Vojnový konflikt, do ktorého je i náš štát zainteresovaný povolal na Východné bojište i z Píly a to: Vincenc Bátovič, František Herchel', Ján

Reisnauer.

V tomto roku pretvorila sa i doterajšia štátna ľudová škola na rím.- kat. ľudovú školu a udržovateľom stáva sa politická obec Píla, hoci je nevládna.

Pri pretvorenej miestnej škole ustanovil sa školský výbor, ktorého predsedom je dp. Ondrej Ovšonka, farár z Častej.

V obci od roku 1940 založila sa i organizácia mladistvých Hlinkova mládež, ktorej veliteľom je Jozef Stranský miestny riaditeľ školy.

Nakoľko obec nie je finančne sebestačná boli návrhy aby sa vtelila obec do Častej, ale návrh prepadol a tak snáď až nejaký zákon vyjde, vyslobodí sa obec zo svojho položenia.

1942

Rok 1942 je už dosť pokojný. Vojna pokračuje ďalej. V školskej správe nastala zmena. Doterajší riaditeľ Jozef Stránsky i učiteľ Július Kýša boli na vlastnú žiadosť prelození. Na ich miesto bol ustanovený manželský pár a to: Michal Vavrinc ako riaditeľ a rRorália Vavrincová ako učiteľka. Riaditeľ školy 1.októbra narukuje do vojenskej prez. služby. V jeho funkcii ho zastupuje Rozália Vavrincová a na školu je ustanovená výp. učiteľka Vlasta Jozífková. Školský život je rušný. Pracuje sa hodne v škole a i mimo školy. Zmenou uč. síl zmenil sa i školský výbor. Tajomníčkou sa stáva Rozália Vavrincová, uč. a noví členovia Vlasta Jozífková, uč. a Michal Slávik.

1943

Rok 1943 sa začína stále sa stupňujúcou vojnou. Následkom vojny začína sa javiť nedostatok niektorých tovarov, čím i ceny rýchle stúpajú, čo znepokojuje i miestny ľud. Ku koncu roku nastane na čas čiastočné zlepšenie. L. Herchel' zdáva sa pre chorobu predsedníctva HSL'S. Novým predsedom je menovaný J. Hoffmann. V jesennom období prišiel veľký mor na hydinu. 50% všetkej hydiny vydochlo. Vo vojne na bojisku nepadol ani jeden vojak. Následkom lepšej možnosti zamestnania ľud má viacej peňazí a preto sa začína piť vo väčšej miere než inokedy. Na druhej strane hôr na strelnici je počuť strelbu celé dni. Veľký rozruch spravil dopad granátu zo strelnice do Častej, kde zasiahol obytný dom a zabil ženu a 3 malé deti (30. V. 1943). Inák beží život pokojne ďalej.

1944

Rok 1944 začína sa za stále trvajúcej vojny. V

tunajšej obci je ticho, poriadok, Situácia v stravovaní sa nezhoršila, ľud má viac príležitostí k práci, penez je preto dosť. 5. februára bola zahajená miestna politická strana. Rečník bol z Pezinka, riad. Obch. školy Suchala. Za miestnu org. HSL'S prehovoril podpredseda a kult. Ref. Fr. Čermák a L. Michalička. Slávnosť za zakončila piesňou „kto za pravdu horí“. Prítomných asi 50.

S príchodom jari ožíva aktivita a prudkosť bojov na frontoch. Zvyšujú sa letecké nálety na mnohých miestach popadali bomby. Preto ľudia z miest evakuujú. I k nám prišlo viac rodín. I do školy prišli niekoľkí evakuovaní žiaci. 16 júna 1944 bola po prvý raz bombardovaná Bratislava. Evakuácia Bratislavy sa zosilnila. V jarných mesiacoch boli uvaznení Jakubec a Darovec, lebo robili zbierku pre ženy vojakov z politických väzňov. Po niekoľkých týždňoch boli z väzenia prepustení. V letných mesiacoch boli povolaní niektorí záložníci. Ináč bol pokoj. V auguste začalo vojenské povstanie. Front sa priblížil k hraniciam Slovenskej republiky. V tunajších horách začínajú sa objavovať prvé partizánske skupiny. 7 amerických pilotov je ukrytých v lesoch. Tunajší obyvatelia ich živia stravou i šatstvom. Počiatkom septembra prichádzajú obsadiť Slovensko prvé jednotky nemeckej brannej moci. Napätie vzrastá, fronty sa rýchle blížia. Všade sa zosilňujú nemecké posádky. Celé západné Slovensko sa opevňuje. Kopú sa zákopy. Všetci mužovia sú nútení na nich pracovať. Drahota stúpa. Začína sa javiť nedostatok niektorých potrieb.

Od 1.okt.1944 prestala jestvovať Píla ako samostatná politická obec. Bola slúčená v jednu obec Častá. Občania sú však neni spokojní. Starostom Častej je Weidinger, notárom Kačinetz, farárom A. Ovšonka, učiteľia tunajšej školy Michal Vavrinc a Rozália Vavrincová. V napnutom očakávaní blížiaceho sa konca vojny a rozširovaním sa frontov a tým i bojov na Východnom Slovensku ukončuje sa rok 1944, v ktorom bola zmenená i vláda Slovenskej Republiky, s predsedom Dr. Štefanom Tisom. Ku koncu roku veľko presilou bolo zdolané vojenské povstanie. Jednotky partizánov sa však utiahly so hôr a tam bojujú ďalej.

Noční hostia

Píľanská kaplnka
každú noc prekračuje potok
a zvedavo mi vstúpi do dvora.

Až sa pred jej zlatým svetlom
čierne hradby blízkych hôr
nožnicovo roztvorila.

A tajomné veci sa dejú...
Duchovia tých, čo bývali v našom dome,
sedia pod pergolou spíjú vôňou hrozna
a v prázdnych očiach majú
čosi divošké.
Tma tká na diabolských krosnách
a smeje sa im v škraboške.

Svedkom tej chvíle je len kríž.
A ja o jeho tieň
opretý...

Emil Babín
/Jar v raji/

ZÁBAVA

Nájdí 10 rozdielov.
(zdroj: kidsfront.com)

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Západoslovenská energetika, a.s.
0800 111 567

Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s.
0800 121 333

Slovenský plynárenský priemysel, a.s.
0850 111 727

Obecný úrad v Píle
☎: 033 / 6495 208
e-mail: ou@obecpila.sk

Starosta obce
☎: 0903 850 647
/súkromé číslo, volať len v odôvodnených prípadoch/
e-mail: starosta@obecpila.sk

PÍĽANSKÝ OBČASNÍK

č. 1/2015 vyšlo v 2015

Vydáva obec Píla

Obec Píla, č. d. 68, 900 89 Píla; tel.: 033/6495208;

IČO 00 305 031

Štatutárny zástupca vydavateľa: RNDr. Ing. Mgr. Radovan Mičunek, PhD.

Grafická úprava: Mgr. Filip Pudmarčík

Tlač: EQUILIBRIA, s.r.o., Poštová 13, Košice.

Registračné číslo: EV 4523/12

ISSN 1339-7141

SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ